

هاشورزی و کتابت قرآن

زهرا آرامون

اشاره

همه ساله در ماه مبارک رمضان نمایشگاه قرآن محملی برای هنرمندان کتابت قرآن است تا هنر خود را در این زمینه معرفی و در معرض دید بازدیدکنندگان قرار دهند. خوشنویسان و هنرمندان نیز همه هستی هنری خویش را برای کتابت، تذهیب، تجلید و ترصیع آن به کار می‌برند. برای خوشنویس تحریر و کتابت کلمات قرآن، نیایش و عبادت محسوب می‌شود. در بخش هنری بیست و یکمین «نمایشگاه قرآن» مهدی خاکپاکی با شیوه‌ای نو و ابتکاری به کتابت قرآن کریم پرداخته است. شیوه منحصر به فرد او مجله «رشد آموزش هنر» را بر آن داشت که با ایشان گفت‌وگویی انجام دهد. رشد آموزش هنر از حجت‌الاسلام دکتر محمدیان رئیس سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی که با ذوق سلیم خویش برای تهیه گزارش از تلاش این هنرمند را یادآوری کردند، کمال تشکر را دارد.

● چه انگیزه‌ای باعث شد که کتابت قرآن را آغاز کنید؟

○ در سال‌هایی نه‌چندان دور، زمانی که خوشنویسی را به جد دنبال می‌کردم و حال و هوای استاد شدن در ذهنم نمی‌گنجید، تلاش می‌کردم تا روزی برای پلاکارد نویسی اهل بیت (علیهم‌السلام) لیاقت پیداکنم. آن روز آمد و استادم اجازه نوشتن یک پلاکارد را به من داد. آرزویم برآورده شده بود. با کمال اشتیاق در نوشتن آن تلاش کردم. روزی رسید که دیدم وقتی روی یک تکه نئوپان به نوشتن پلاکارد مشغول می‌شوم، دارم با اهل بیت (ع) درد دل می‌کنم. حال عجیبی بود، تجربه تازه‌ای بود؛ مثل یک زیارت.

کم‌کم الطاف و عنایات برایم بیشتر شد. نیرویی مرا به فکر نوشتن قرآن هدایت می‌کرد. از خوشنویسی روی کاغذ دور شده بودم. تمامی فعالیت هنری‌ام به نوشتن پلاکاردنویسی محدود شده بود و در رویایی شیرین غرق بودم. خودم را لایق نوشتن قرآن نمی‌دانستم، ولی فکر تحریر قرآن دست‌بردارم نبود. هر روز که می‌گذشت من از خوشنویسی دورتر و دورتر می‌شدم، ولی این ندا با من بود «مهدی قرآن بنویس!»

در سال ۱۳۸۶ مشکلات جسمی چند سالی بود مرا از کارهای هنری دور کرده بود. با دل‌تنگی عجیبی دست به گریبانم شده بودم. دیدم اگر قرآن را با این خطی که در چننه دارم بنویسم، خیلی خوب خواهد شد. دفتر خطدار بزرگی خریدم به امید اینکه پسرم که تازه خوشنویسی با خودکار را آموخته بود، با

همان خط تحریری دوم ابتدایی‌اش با نوشتن قرآن، آبی به دل سوخته من بریزد و مثل من در نوشتن قرآن ناکام نشود. برایش جایزه‌ای هم مقرر کردم. دو صفحه‌ای نوشته بود که کودک ۹ ساله خسته شد. همسرم به من گفت: مهدی خودت بنویس. گفتم: نوشتن با قلم و دوات برایم خیلی مشکل است دیگر خوب نمی‌توانم بنویسم. گفت با خط هاشوری که با مداد می‌نویسی بنویس. یک مرتبه از خواب بیدار شدم دنیا برایم روشن شد. نیروی خارق‌العاده‌ای از همان لحظه به حس هنری‌ام اضافه شد. می‌توانستم با خطوط هاشوری که پی‌درپی کشیده می‌شدند، به خلق خط نستعلیق بپردازم. بحمدالله خداوند به من بخشش فرمود. شروع کردم و هر روز از روز قبل بهتر و سریع‌تر نوشتم و با عنایات اهل بیت (علیهم‌السلام) نگارش قرآن را به پایان رساندم.

● احساس شما در لحظات کتابت قرآن چگونه است؟

○ با توجه به حجم کاری زیادی که در محل کارم دارم، هر روز از ساعت ۵ عصر تا ۱۱ شب کاری به‌جز نوشتن قرآن انجام نمی‌دهم. هر کس با قرآن مأنوس شود، نمی‌تواند دست از آن بردارد.

● روش و تکنیک کاری شما در این کتابت چه بود؟

○ این شیوه شیوه‌ای نو و بکر در عرصه کتابت و خوشنویسی است. کلمات آن با مداد به‌صورت خطوط هاشوری به‌شیوه نستعلیق تحریر و اجرا شده است. همان‌طور که می‌دانید، ضخامت حروف و کلمات در خوشنویسی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. اجرای این قوت و ضعف با مداد و رعایت تناسب حروف و کنترل یکنواختی اندام و شاکله حروف و کلمات در سطر و در صفحه کاری بسیار دشوار است که بحمدالله و به‌خوبی در اجرای آن عملی شد. در عین حال، مسائل فنی و تکنیکی خط نستعلیق اعم از اندازه قلم، ترکیب سطر و صفحه، رعایت کشیده‌ها، و کرسی و تناسب حروف کاملاً در سرتاسر صفحات مورد توجه بوده است.

● معلم هنر چگونه می‌تواند پیوند معنوی بیشتری با کتابت قرآن در دانش‌آموزان خود ایجاد کند؟

○ اگر معلم هنر واقعاً معلم هنر و واقعاً خوشنویس باشد، به راحتی می‌تواند این پیوند را برقرار کند. در خوشنویسی معمولاً هر متنی را نمی‌نویسند و غالباً به نگارش احادیث و آیات قرآن، اشعار بزرگان و جملات عرفانی می‌پردازند. معلم هنر می‌تواند کار خود را با احادیث و آیات قرآن شروع کند تا دانش‌آموزان آرام آرام به کتابت قرآن علاقه‌مند شوند. برای این هنرمند آرزوی موفقیت داریم.

